

En förbannelsevärd orättvisa i vårt moderna klassoch slafsamhälle.

Wennerstén, Oscar

53 E d Br.

National Library
of Sweden

Johannes
P. ...
(B. ...)

En förbannelsevärd orättvisa
i vårt
moderna Klass- och slafsamhälle
af
Oscar Wennerstén.

Det gifves i vårt moderna klass- och slafsamhälle, Sverige. en mångfald af orättvisor, men det gifves näppeligen någon som är så oomtvistelig och så bjert framstickande som rösträttsfrågan på den basis, hvarpå den nu viljar. Det är ingalunda min mening att ingå i en massa detaljer, ej heller att med statistiska siffror * söka framhålla det förbannelsevärda i de nuvarande rösträttsförhållandena, utan jag vill endast på ett lättfattligt språk visa den svenske proletären, huru han är ett offer för den hänsynslösaste despotism, huru hans naturliga rättighet trampas under fötterna af det lilla "lyckliga" fåtal, som på grund af sin samhällsställning blindt och beräkningslöst regerar i "*frihetens stamort på jorden.*"

Ja, Sverige är frihetens stamort på jorden skriar det nppen på höjderna, der rikedomen, makten och välståndet herrskar; men i de usla kyffena, proletäreernas hem, i klassamhällets helveten, de med en förestad atmosfär uppfyllda fabrikerna och verkstäderna, der låter det anrolla.

Från slafvarne med de söndersargade lungorna, med dödsstämpeln på lidande ansigten och några trasiga efter mat skrikande barn, från dem ropas det dödslikt ut i klassamhället: "*Förbannade parodi på allt hvad frihet vill säga!*"

* De som vilja grundligt sätta sig in i frågan böra läsa Axel Daniels-sons förträffliga broschyr: "Ur kapitalets värld".

Hvar finnes den menniska, som har mod att säga, att för den rätts- och lötlöse framhålla, att det är berättigadt och naturligt, att största delen af Sveriges befolkning skall sakna rösträtt?

Ingenstädes, tro ni.

Jo, i det gamla rucklet på Ridderholmen, i de storslagna palatserna, i de välmående bondgårdarne, i våra pastorsboställen, i "fyrkan- ten" — ja med ett ord:

Öfverallt, der penningmaktens, monarkiens och kristendomens representanter och förfaktare finnas.

Det gifves undantag, men förbannelsevärda undantag.

Det gifves en del godt folk, som resonnera som så:

"Ja, inte är det rätt att priset på människovärdet skall sättas till 800 kronor; menkligare vore att hälften af denna summa blefve praxis — men att tänka sig folket i sin helhet skola få ett ord med att säga, att lagsuifta, det vore att undergräfvat samhällsbyggnaden, att störta samhällsordningens och framåtskridandets vännar."

Så resonneras det på de liberala tidningsbyråerna, på de kristnas möten af dumhetens och inbilskhetens förkämpar. —

Det skulle vara skönt om arbetaren, samhällets nyttigaste medlem, skulle ingå en kompromiss med dessa om 400 kronors strecket! Det är sannt att den svenske arbetaren har en inbiten slafnatur, att han är förfärligt trög, att han ger tusan om solen går upp i öster eller vester blott han kan lefva på dagen. Men det är också sannt, att om han en gång fått ögonen öppna och fått en klar blick på förhållandena, så ger han sig inte, låter inte dagtinga med sig, och därför har man anledning antaga, att han af hjertat hatar alla kompromisser.

Jag talade en gång med en klassmedveten arbetare och frågade honom hvad han hade för åsigt i rösträttsfrågan.

Han svarade:

"Jag tycker, att det är bra som det är, skulle vi ega rösträtt, så skulle inte socialismen få den framgång som den nu har. Ingenting är mera egnadt att väcka en proletär än att framhålla för honom orättvisan uti, att han ingenting har att säga, att han ställes på samma standpunkt som djuret."

"I och med," fortsatte han, "att den allmänna rösträtten kommer till stånd, skall hos arbetaren en stor orsak till missbelåtenhet med förhållandena bortfalla — och delvis hindra socialismens idéer att sprida sig."

Han hade både rätt och orätt. Han hade rätt uti att denna orättvisa väckt mängen, men han hade orätt uti påståendet, att i och med den allmänna rösträtten blir en verklighet, skall socialismens framgång föringås på grund af att en stor orättvisa blifvit undanröjd.

Ingalunda! Ett industrialismens land skall alltid sörja öfver, att det finnes orättvisor, stora och väckande.

I Tyskland, socialismens hemland, der arbetaren har rösträtt, växer missnöjet med det bestående för hvarje dag. Socialdemokraternas representanter i riksdagen växa ärligen, men man får inte tro, att den tyske arbetaren, valmannen, lägger sin röstsedel i valurnan med den förhoppningen, att den kan uträdda något i pickelhufvans förlofvade land. Pligt-troget lägger han sin röst i urnan såsom en "Ijungande" protest mot det nuvarande samhället, men alldeles inte i den tron, att socialismens idéer skola förverkligas i riksdagens kamrar, der en Bissmarck och Moltke ofta äro synliga och domonierar ställningen.

Man sväfvat i stor okunnighet om hvarför samhället är sådant det är, då den tanken kan genomkorsa hjernan, att i och med allmän rösträtt kommer till stånd, skulle belåtenhet med samhället inträda.

Axel Danielsson yttrade på rösträttsmötet vid Lill-Jans för ett år sedan:

"Rösträtten är bra, så länge man inte har den." Och jag vill tillägga: Då man en gång får den, skall den endast betraktas som en reform, hvarmed en del andra reformer t. ex. förnuflig skyddslagstiftning, kunna vinnas, men aldrig ta den i den mening, att då vi i Sverige få rösträtt, så skall en evig harmoni mellan människan och de osunda förhållandena inträda.

Kanhända någon tänker, då han läser dessa rader: "Hvad tusan tjänar det då till att skrika om allmän rösträtt, då valutan af densamma skulle bli lika med noll."

Jag vill svara:

Vi måste begagna rösträtten som ett kraftigt agitationsmedel för vår sak. Dertill är den ypperlig. Om t. ex. en socialistagitor för en folksamling någonstades i landsbygden aldrig så väl utvecklar de socialistiska idéerna, så är jag öfvertygad, att inte på långt när så många skulle blifva öfverbevisade om det nuvarande samhällets ohållbarhet om man icke påpekade för dem det skändliga uti, att de inte, fastän de nyttigaste bland de nyttiga, ha någonting att säga vare sig det gäller ett folks lifsfråga eller det gäller att skapa munkorgar på samhällets höjder —

Derför, proletärer, ha'n en vaken blick på de faktiska förhållandena.

Ansen rösträtten om den nu är allmän eller stängd inom vissa gränser, som ett kraftigt "hjelpfram", då det gäller att proklamera frihetens, jemlikhetens och broderskapets idéer. Varen tacksamma för det I inte ha'n rösträtt och, om I någon gång få'n den, så varen äfven då tacksamma.

Glömmen dock aldrig att för en sofvande kamrat upprepa:

Vi hafva ingen rösträtt; Vi betraktas som djur; Vårt människovärde är taxerat till 800 kr; kunna vi förtjena denna summa, så ha vi friheten att i den liberala eller konservativa valurnan nedlägga vår sedel, upptagande

namnet på en af de våra -- hvarom inte så få vi vackert sitta hemma och se huru källborgarne med sina mormors- eller farfars-åsikter gå till valurnan. Vi, som uppehålla samhället, vi som dumt nog låta penningarnes guldgossar sitta i eleganta våningar, äta vid bord med dussintals läckerheter, vi, som egentligen borde herrska, beherrskas nu af en massa otympliga varelser, som man alltid träffar, då det är frågan att sätta tull på lifsförnödenheter, eller då det är frågan om att skriva munkorgslagar eller något dylikt vulgärt och orimligt.

Till slut ett allvarighetens ord till läsaren:

Kasta inte yxan i sjön och stoppa händerna i byxfickorna i tron, att det är bra som det är -- nej, gör det lilla du kan för din och dina medbröders sak. Var verksam i den striden, der rätt och orätt äro lägrade mot hvarandra, och tro, att vårt nuvarande samhälle är dömdt till undergång, att det endast är en tidsfråga, då de murkna stöttor, som nu uppehålla den gamla och nya världens samhällsbyggnad skola störta tillsammans, och höj ett uppriktigt lefve för framtidens revolution -- den revolution, som ska' sopa bort alla förbannelser och fördömligevärda orättvisor -- som skall lägga grunden för ett lyckligt och mänskligt samhälle.

Lefve framtidens revolution!

Pris 5 öre.